

Кредитные учреждения	Проверка кредитоспособности заемщика
	Определение размера ссуды, выдаваемой под залог
	Определение стоимости залога при кредитовании
Страховые компании	Установление страховщиком величины страхового взноса
	Определение суммы страховых выплат при наступлении страхового случая
Фондовые биржи	Расчет конъюнктурных показателей
	Проверка обоснованности котировок ценных бумаг
Государственные органы	Подготовка предприятия к процедуре приватизации
	Определение налогооблагаемой базы для исчисления различных видов налогов
	Определение объема выручки в результате принудительной ликвидации бизнеса посредством процедуры банкротства
	Реорганизация или ликвидация предприятия, проводимые по постановлению арбитражного суда, в случае объявления его банкротом
	Выкуп бизнеса в государственную собственность
	Определение инвестиционной привлекательности отдельных рыночных сегментов, отраслей и регионов

*Разработано автором на основе исследований В.А. Шевчука, С. Розенблатта.

Л.Ю. Сисоєва, аспірантка

ДВНЗ “Українська академія банківської справи НБУ”

ДОСЛІДЖЕННЯ МОДЕЛІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО РИНКУ УКРАЇНИ

У науковій літературі виділяють дві моделі функціонування фінансового ринку – банкоцентричну (романо-німецька, континентальна) та модель “з широкою участю” (англосаксонська, англо-американська). Найбільшого поширення в країнах Європи набула банкоцентрична модель, для якої характерні такі особливості:

- домінуюча роль банків як фінансових посередників;
- функціонування концентрованої банківської системи, де основна частка фінансових ресурсів зосереджена у великих банках;
- універсальний характер діяльності банків;
- досить жорсткий контроль за діяльністю банків.

Виходячи з того, що інвестиційний ринок є сегментом фінансового ринку, логічним буде припущення, що інвестиційний ринок продукує модель розвитку вітчизняного фінансового ринку.

Можемо стверджувати, що не тільки фінансовий, але й інвестиційний ринок в Україні розвивається за банкоцентричною моделлю.

Для цього наведемо такі аргументи:

1. Головну роль у трансформації тимчасово вільних інвестиційних ресурсів у капітал на вітчизняному інвестиційному ринку відіграє банківська система. Про це свідчить динаміка загального обсягу наданих вітчизняними банками кредитів й залучених депозитів за 2000-2008 рр. та обсягу наданих довгострокових/середньострокових кредитів й залучених депозитів за 2005-2008 рр. Зокрема, за досліджуваній період обсяг наданих банками довгострокових/середньострокових кредитів зріс практично в 9 разів і склав на кінець 2008 р. 5 876 млн. грн. Обсяг залучених депозитів строком більше 1 року за період 2005-2008 рр. підвищився в 3,2 раза. Слід зауважити, що зростання довгострокових депозитів відбувалося більш високими темпами у порівнянні із загальною величиною депозитів по банківській системі.

2. Банківська система України є кредитоорієнтованою, про що свідчить структура кредитно-інвестиційного портфеля вітчизняних банків. Зокрема, частка кредитів фізичним та юридичним особам в кредитно-інвестиційному портфелі банків на 01.01.2009 становила 88,68 %.

3. На інвестиційному ринку банківські установи займаються емісійною (випуск власних цінних паперів), інвестиційною (вкладення власних та залучених фінансових ресурсів у фондові активи шляхом придбання відповідних цінних паперів), посередницькою діяльністю (торгівля цінними паперами, андеррайтинг, діяльність з управління цінними паперами), діяльністю як інфраструктурного учасника ринку цінних паперів (депозитарна діяльність, діяльність з ведення реєстрів власників іменних цінних паперів).

4. При аналізі активів банків та небанківських фінансових установ, підтверджується той факт, що саме банки виконують роль основного інвестиційного посередника. Активи банків у 2004 р. перевищували активи небанківських фінансових установ приблизно в 6,5 разів, натомість у 2007 р. таке перевищення склало приблизно у 13 разів, а в 2008 р. досягло 20 разів. Крім того, слід відмітити, що частка активів банків у загальній величині активів інвестиційних посередників кожного року поступово збільшується. За період з 2005 по 2008 р. даний показник підвищився з 90 до 94,23 %.

Враховуючи всі вищенаведені аргументи, можна зробити висновок про те, що на даному етапі вітчизняний інвестиційний ринок розвивається за банкоцентричною моделлю.